

Kako ukrepati v ambulanti takrat, ko se ženska ne odziva na vabila na preventivni pregled?

Urška Gašper Oblak, Renata Toff-Jovan, Olga Kambič

ZD Ljubljana

Povzetek

Vabljenje žensk na preventivne preglede v okviru državnega programa zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb materničnega vratu (DP ZORA) izvajajo ginekološki timi primarnega nivoja v sodelovanju s registrom ZORA. Navodila, kako izvajati program, izhajajo iz Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (1), ki predvideva tudi nekatere organizacijske rešitve, predvsem za vabljenje neodzivnih žensk, ki v praksi niso zaživele. V članku predlagamo dopolnitev navodil za vabljenje, ki bi poenotila postopke za vabljenje neodzivnih žensk.

Predstavljamo tudi predlog enotnega vabila za ženske z neuporabnim, reaktivnim ali patološkim brisom ter opozarjamo na nekatere organizacijske težave medicinskih sester v ginekološkem timu ter obsežnost administrativnega dela, povezanega s programom.

Ključne besede: neodzivnice, navodila, vabilo, kontrolni pregled

Uvod

Ginekološki timi primarnega nivoja od leta 2003 na območju vse Slovenije aktivno vabimo svoje pacientke na preventivne preglede za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb materničnega vratu v okviru DP ZORA.

Napotki, kako vabiti, so strnjeni v knjižici z naslovom **Navodila za delo v državnem programu ZORA, posodobljena izdaja iz leta 2011** (2), kjer je v poglavju 1.3 »Vabljenje žensk na preglede«, 1.3.1 »Vabila ženskam, ki imajo izbranega osebnega ginekologa zapisano«:

»Za ženske, ki že imajo izbranega osebnega ginekologa, veljajo pravila, zapisana v Pravilniku za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (Ur.l. RS, št. 33/2002):

- *Ženske, ki redno hodijo na preventivne ginekološke preglede in se same naročajo na pregled, je treba razporediti v pregledovalno shemo glede na njihov zadnji citološki izvid.*
- *Ženskam, ki se same ne naročajo na preventivni ginekološki pregled in so imele zadnji pregled opravljen pred več kot tremi leti, izbrani ginekolog pošlje vabilo.«*

Pravilnik za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (Ur. I. RS, št. 33/2002) (1) pa pravi :

- **Člen 1.2.5.: Preventivni pregledi za preprečevanje raka materničnega vratu**

Drugi odstavek: *»Pregled za preprečevanje raka materničnega vratu se opravi enkrat na tri leta (po dveh negativnih izvidih testa PAP v obdobju enega leta). Na preglede po tej shemi prihajajo ženske, stare 20–64 let, same, na povabilo osebnega ginekologa (opredeljene) ali na vabilo državnega programa ZORA. Ženske, starejše od 64 let, lahko pridejo na preventivni pregled same, niso pa vabljene. Če je izvid njihovega brisa negativen, veljajo zanje pravice iz programa do starosti 74 let.«* Ta pravilnik predvideva, da se v vabljenje neodzivnih žensk vključuje patronažna služba.

- **Člen 1.2.4.: Preventivne aktivnosti za varovanje reproduktivnega zdravja v patronažni dejavnosti** (preventivni obisk pri nosečnici, otročnici in novorojenčku ter ženskah, ki še niso opredelile ginekologa). Zadnji odstavek: *» Pri ženskah, ki se po treh letih ne odzovejo na vabilo na pregled za preprečevanje raka materničnega vratu, patronažna služba opravi svetovalni preventivni patronažni obisk. Podatke ji posreduje regijski odgovorni ginekolog.*

O obiskih pri ženskah, ki se ne odzivajo na vabila za aktivno presejanje na raka materničnega vratu, patronažna služba poroča enkrat letno (do marca v tekočem letu za minulo koledarsko leto) vodji državnega programa ZORA. O svojem delu patronažna služba poroča enkrat letno območnemu koordinatorju za preventivno reproduktivno zdravstveno varstvo.«

Kako organizirati vabljenje, kako (in če) obveščati pacientke o izvidu brisa materničnega vratu (BMV-C), kdaj in kolikokrat poslati pacientki ponovno vabilo, kako vključiti patronažno službo oziroma ali jo zares vključiti, kako pogosto vabiti pacientke, ki še niso spolno aktivne, v omenjenih dokumentih ni natančno navedeno.

Še zmeraj so nedorečena vprašanja, kot npr.:

- Kakšen je nadaljnji postopek vabljenja, če se ženska ne odzove na prvo vabilo ginekologa?
- Ali je ženska vstopnica v program samo ob prvem odvzemu BMV-C ali tudi po vrnitvi v presejanje po predhodnem patološkem brisu ali neneoplastičnih spremembah v brisu?
- Ali je potrebno žensko vabiti s pisnim vabilom tudi po enem letu, potem ko je opravila prvi preventivni pregled z odvzemom BMV-C ali zadošča ustna informacija, da je naslednji bris potreben po enem letu?
- Kakšni naj bodo intervali med BMV-C, če se ženska ne drži navodil oziroma ne opravi dveh pregledov s preventivnim odvzemom BMV-C v razmiku enega leta (+/- 3 mesecev)?
- Kakšni so intervali pri ženski, ki ni imela odvzetega brisa npr. 6 let: ali zadošča en odvzem BMV-C ali dva v razmiku 12 (+/-3) mesecev ?
- Kako pogosto vabiti ženske, ki niso spolno aktivne?
- Kako do podatkov o predhodnih BMV-C ob zamenjavi ginekologa, kadar pacientka prinaša nepopolne podatke?
- Ali je dolžan ginekolog obveščati pacientke o izvidu presejalnega testa, če je ta ocenjen kot normalen?
- Kako obveščati v primerih, ko je bris neuporaben, reaktiven ali patološki?

Ob zagonu DP ZORA smo ginekologi prejeli pisno **Priporočilo za pripravo lokalnih datotek pri ginekologih za izvedbo faze zagona aktivnega vabljenja žensk, ki že imajo izbranega osebnega ginekologa**, ki je določalo, v kakšnih razmikih pošiljati ponovna vabila, kako razporediti pacientke glede na predhodne izvide BMV-C. Ginekologom, ki danes vstopajo v program, niso več dostopna. Zadrege pa, predvsem zaradi siceršnje obremenjenosti ambulant, nastajajo tudi pri sami organizaciji dela v ambulanti. Ni vseeno, kdaj, v katere termine povabimo pacientke na preventivne preglede, da bo odzivnost dobra. Praviloma je najboljša odzivnost v popoldanskih urah, ki so tudi sicer najbolj zaželeni. Če povabljenih pacientk ni na pregled, je čas ginekološkega tima izgubljen. Če pa je povabljenih preveč pacientk in se vse odzovejo, je to vzrok za slabo voljo in pritožbe. Zato bi morda veljalo razmisliti tudi o možnosti vabljenja brez določenega datuma za pregled. Kadar se pacientka po prejemu vabila sama dogovori za termin, je verjetnost, da je ne bo na pregled, zelo majhna.

Še zmeraj pa je velika obremenitev za ginekološke time tudi vse administrativno delo, povezano s programom. Večina ginekoloških timov si pri vabljenju pomaga z računalniškimi programi, v osnovi namenjenimi beleženju storitev za ZZZS, v katere sami vpisujejo izvide BMV-C z zaporednimi številkami brisov, ker jim je tako lažje slediti in je zagotovljena dvojna kontrola. Idealno bi bilo, da bi potekala izmenjava podatkov s citološkimi laboratoriji in registrom ZORA elektronsko, brez prepisovanja izvidov in napotnic, kar bi precej zmanjšalo količino administrativnega dela, povezanega z izvajanjem programa. Ta trenutek, ko uporabljamo zelo različno programsko opremo, se zdi ta rešitev še daleč, a dobra informacijska podpora brez nepotrebnega dela predvsem sester v že sicer preobremenjenih timih bi zagotovo omogočala večjo doslednost pri izvajanju programa.

Obenem pa bi potrebovali navodila, ki bi natančneje določala postopke vabljenja oziroma, določala, kaj je obveznost ginekološkega tima in kje se konča. V sodelovanju s sodelavkami državnega programa ZORA smo tako pripravili predlog dopolnjenih navodil za vabljenje pacientk, ki je usklajeno v navodili za delo v državnem programu ZORA in jih v nekaterih delih dopolnjuje (Priloga 1) ter enotno vabilo za pacientke z neuporabnim, reaktivnim ali patološkim BMV-C (Priloga 2). Gre zgolj za predlog, ki ga morajo pred uvedbo v prakso potrditi še za to pristojne ustanove, kot so Ministrstvo za zdravje in ZZZS. Predlagamo, da se o morebitnih predlogih za spremembo ali dopolnitev predloga povpraša tudi druge ginekološke time.

Uvedba aktivnega presejanja za ginekološke time primarnega nivoja pred leti organizacijsko ni bila enostavna, za prihodnosti pa si želimo, da bi program tekel uspešno, pacientkam prijazno, a tudi izvajalcem prijazno, brez nepotrebnega dela in s čim boljšo informacijsko podporo.

Viri:

1. Pravilnik za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (Ur. l. RS, št. 33/2002, 117/2004, 22/2009)
2. Navodila za delo v državnem programu ZORA. Ljubljana, Onkološki inštitut Ljubljana, 2011
3. Vabilo na presejalni ginekološki pregled
4. Knjižica ZORA. Ljubljana, Onkološki inštitut, Državni program ZORA, 2011
5. Smernice za celostno obravnavo žensk s predrakavimi spremembami materničnega vratu. Ljubljana, Onkološki inštitut, 2011

Priloga 1: Predlog dopoljenih navodil za vabljenje žensk v DP ZORA

1. VABLJENJE NA PRESEJALNE PREGLEDE DP ZORA S STRANI IZBRANEGA GINEKOLOGA

1.1 Splošna navodila

- ginekološki tim vabi svoje opredeljene ženske, stare 20–64 let, tako, **da jim omogoči datum za preventivni pregled v obdobju 3 let +/- 3 mesece;**
- vabilo na presejalni ginekološki pregled (3) je enotno za vso Slovenijo in se pošilja z redno pošto v ovojnici DP ZORA, vabilu je vedno dodana knjižica ZORA (4);
- ženske se lahko na presejalni pregled naročijo tudi same;
- če se ženska na 1. vabilo ne odzove, ji ginekološki tim pošlje 2. vabilo najkasneje 6 mesecev po prvem; lahko pa tudi takoj po tem, ko je ni bilo na pregled;
- vsakemu vabilu je priložena knjižica ZORA;
- ginekološki tim vabi opredeljene ženske na preventivni pregled vsake 3 leta do vključno 64 leta starosti ženske, nato lahko ženska pride na preventivni pregled sama vsake tri leta, do vključno 74 leta; brisi pri ženskah, mlajših od 20 let ali starejših od 74 let, niso preventivni in se odzamejo zaradi suma na obolenje materničnega vratu.

1.2 Vstopnice in ponovne vstopnice v program

- vstopnice v program so ženske, ki še nikoli niso imele opravljenega BMV-C; **ponovne vstopnice so ženske, ki so zadnji BMV-C imele opravljen pred več kot 5 leti;**
- **po opravljenem prvem odvzemu BMV-C prejmejo vstopnice in ponovne vstopnice pisno vabilo za ponovni pregled, ki omogoča pregled po 12 (+/- 3) mesecih;**
- **ženske, ki se na vabilo na ponovni pregled po 12 (+/- 3) mesecih ne odzovejo in pridejo na pregled kasneje, a prej kot v petih letih, niso ponovne vstopnice in se vključijo po odvzemu drugega brisa v triletno shemo presejanja;**
- ginekološki tim na prvi preventivni ginekološki pregled za odvzem BMV-C povabi vsako opredeljeno žensko po dopoljenem 20. letu starosti (+/- 3 mesece);
- ženske, ki javijo, da še niso spolno aktivne, prejmejo naslednje vabilo čez 3 leta (+/- 3 mesece);
- vstopnicam v program, ki nimajo izbranega ginekologa, ob vzpostavitvi kontakta z

ginekološko ambulanto ginekolog ponudi izjavo o osebnem izbranem ginekologu; ženske brez izbranega ginekologa morajo opredeliti vsi tisti ginekologi, ki po izračunu ZZS ne presegajo limita, to je 10 % preseganja povprečnega števila količnikov iz glavarine na ginekologa na območju izpostave ZZS, kjer ima ginekološka ambulanta sedež.

1.3 Ženske, ki jih izbrani ginekolog ne vabi na presejalne preglede

- ženske brez materničnega vratu (histerektomija z odstranjenim materničnim vratom ali amputacija materničnega vratu);
- ženske, ki so mlajše od 20 let ali starejše od 64 let;
- ženske, ki so kadarkoli imele raka materničnega vratu (RMV); za te ženske veljajo posebna navodila po zdravljenju RMV;
- ženske, ki se niso odzvale na 2 zaporedni vabili na presejalni pregled; ponovno prvo vabilo pošlje ginekolog po 3 letih (+/- 3 mesecih) od zadnjega vabila; če ženska v vmesnem času pride na pregled sama, se jo ponovno vključi v presejanje;
- ženske, ki so v obravnavi zaradi bolezenskih sprememb materničnega vratu; ko je zdravljenje ali sledenje zaključeno, se ženska vrne v redni 3-letni presejalni interval (v skladu s smernicami);
- če ženska ginekologu sporoči, da se presejalnih pregledov ne želi udeleževati, ginekolog to zabeleži v zdravstveni karton ženske in je ne vabi več (ginekolog lahko vodi tudi posebno evidenco žensk, ki jih ne vabi več); če ženska kadarkoli kasneje pride na pregled sama, se jo ponovno vključi v presejanje.

1.4 Drugo

- v program ZORA vstopajo vse prebivalke Republike Slovenije v starosti od 20–64 let (tudi ženske, ki so se priselile iz tujine);
- vsaka ženska ima pravico zavrniti sodelovanje v programu ZORA, zato ne priporočamo vključevanja patronažne službe v vabljenje žensk, ki se ne odzivajo na pisna vabila na presejalni pregled;
- ginekološki tim arhivira kopije vseh poslanih vabil na presejalne preglede (vabila so pripravljena v dvojniku) vsaj 5 let, vsako vabljenje tudi vpiše v zdravstveni karton ženske; ginekološki tim lahko vodi tudi posebno evidenco vabljenja na presejalne preglede;

- če je naslov, na katerega ginekološki tim pošlje vabilo ženski na presejalni pregled, napačen, se bo pismo vrnilo v koordinacijski center ZORA, ki bo ginekološkemu timu posredovalo ovojnice s spremenjenim naslovom;
- če ženska zamenja ginekologa in s seboj ne prinese popolne zdravstvene dokumentacije, lahko novi izbrani ginekolog zaprosi Register ZORA za stare izvide, pri čemer mora biti postopek izpeljan v skladu z vsemi določili o varovanju zasebnosti in pravic pacientov;
- material za vabljenje dobijo ginekologi na regionalnih ZZV, citološke napotnice pa jim posredujejo citološki laboratoriji neposredno.

2. SPOROČANJE IZVIDOV IN VABLJENJE NA KONTROLNE PREGLEDE DP ZORA

- ženski izvide pregledov sporoča njen izbrani ginekolog ali ginekolog, h kateremu je bila napotena na nadaljnjo obravnavo;
- če je izvid presejalnega pregleda tak, da zahteva nadaljnjo obravnavo ženske prej kot v priporočenem presejalnem intervalu (neuporaben, reaktiven ali patološki izvid), izbrani ginekolog o tem žensko obvesti pisno z enotnim obrazcem (priloga 2), v katerem jo tudi že povabi na kontrolni pregled; **Obvestilo z vabilom mora biti poslano tako, da so zagotovljeni pravočasni postopki nadaljnje obravnave v skladu s Smernicami za celostno obravnavo žensk s predrakavimi spremembami materničnega vratu (5);**
- če je izvid presejalnega pregleda normalen, zaenkrat ženske ni potrebno obveščati pisno, temveč lahko ginekolog ženski že ob odvzemu presejalnega BMV-C pove, da je v primeru normalnega izvida ne bodo obveščali in naj pride na ponovni pregled čez 3 leta (oz. 1 leto, če gre za vstopnico ali ponovno vstopnico v program); lahko pa jo povabi, da sama pokliče in povpraša za izvid;
- ginekolog uporabi enoten obrazec obveščanja in vabljenja ženske na kontrolni pregled tudi, kadar žensko vabi na ponovni kontrolni pregled;
- enotnemu vabilu na kontrolni pregled je vedno priložena knjižica ZORA;
- če se ženska na 1. vabilo na kontrolni pregled ne odzove, ji ginekološki tim čim prej pošlje 2. vabilo na kontrolni pregled; če se ne odzove, jo pokliče po telefonu in če tudi tako ne uspe vzpostaviti kontakta, lahko vključi patronažno službo ali izbranega osebnega zdravnika ženske.

Priloga 2: Osnutek vabila na kontrolni pregled.



VABILO NA KONTROLNI PREGLED

Spoštovana gospa _____,

dne _____ ste bili v naši ambulanti na ginekološkem pregledu.

Z dosedanjimi izvidi ne moremo zanesljivo izključiti bolezenskih sprememb na materničnem vratu, zato vas vabimo na kontrolni pregled v našo ambulanto, in sicer

dne _____

ob _____ uri.

Na kontrolnem pregledu vam bomo predstavili izvid brisa materničnega vratu in/ali drugih preiskav, ki ste jih opravili na predhodnem pregledu, in vam odgovorili na vsa morebitna vprašanja. Dodatne informacije o kontrolnih pregledih boste našli tudi v priloženi knjižici ter na spletni strani Državnega programa ZORA (<http://zora.onko-i.si/>).

Vabilo na ponovni pregled ne pomeni, da ste hudo bolni. V večini primerov gre za nenevarne spremembe v brisu materničnega vratu, tehnično neustrezen bris ali le blage spremembe celic materničnega vratu, ki pogosto izzvenijo same, brez zdravljenja. Le redko so prisotne hujše predrakave spremembe materničnega vratu, ki zahtevajo zdravljenje. Da jih bomo lahko izključili vas prosimo, da se pregleda zanesljivo udeležite.

Datum kontrolnega pregleda je usklajen s priporočili strokovnih smernic glede na vaše dosedanje izvide. Če vam datum in ura kontrolnega pregleda ne ustrežata, se lahko prenaročite po telefonu št.

_____.

Lepo pozdravljeni,


Ginekološka ambulanta:

Medicinska sestra:

Zdravnik:

Kraj in datum: _____






KAKO UKREPATI V AMBULANTI TAKRAT, KO SE ŽENSKA NE ODZIVA NA VABILA NA GINEKOLOŠKI PREGLED?

Urška Gašper Oblak dr.med.spec.ginekologije in porodništva
Renata Toff Jovan dr.med.spec.ginekologije in porodništva
Olga Kambič dipl. m. s

ZD Ljubljana

3. izobraževalni dan programa ZORA – ZORA 2012
Brdo pri Kranju, 20. april 2012



ZAKONSKA OSNOVA

Pravilnik za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni
(Ur. L. RS. št. 33/2002, 117/2004, 22/2009)


Navodila za delo v državnem programu ZORA, posodobljena izdaja iz leta 2011

Cilj programa ZORA:
Vsaj 70% žensk v starosti 20-64 let enkrat v treh letih opraviti ginekološki pregled in odvzem brisa materničnega vratu za citološki pregled (BMV-C)

Namen prispevka:

- Dopolnjena navodila za vabljenje
- Enoten obrazec za vabljenje žensk na kontrolne preglede pri neuporabnem, reaktivnem ali patološkem BMV-C

3. izobraževalni dan programa ZORA – ZORA 2012
Brdo pri Kranju, 20. april 2012




VABLJENJE PACIENTK V OKVIRU PREVENTIVE RAKA MATERičNEGA VRATU

Vabimo ženske stare 20-64 let

- **GINEKOLOG:** pisna vabila ženskam, ki imajo izbranega osebnega ginekologa in se same ne naročijo na pregled v roku treh let
- **KOORDINACIJSKI CENTER ZORA:**
 - Pisna vabila ženskam, ki nimajo izbranega osebnega ginekologa
 - Pisna vabila ženska, ki v registru ZORA nimajo zabeleženega izvida BMV-C v zadnjih 4 letih, ne glede, ali imajo izbranega osebnega ginekologa

Predlog:
Redno obveščanje izbranega osebnega ginekologa, katere njegove pacientke so povabili iz registra ZORA (MOŽEN KAZALEC KAKOVOSTI) 2X letno

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012




PRAVILNIK ZA IZVAJANE PREVENTIVNEGA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA NA PRIMARNI RAVNI (Ur. L. št. 33/2002)

Člen 1.2.5.: Preventivni pregledi za preprečevanje raka materničnega vratu

Drugi odstavek: "Pregled za preprečevanje raka materničnega vratu se opravi enkrat na tri leta (po dveh negativnih izvidih testa PAP v obdobju enega leta)

Na preglede po tej shemi prihajajo ženske, stare 20-64 let, same, na povabilo osebnega ginekologa / opredeljene jali na vabilo državnega programa ZORA. Ženske, starejše od 64 let, lahko pridejo na preventivni pregled same, niso pa vabljene. Če je izvid njihovega brisa negativen, veljajo za pravice iz programa do starosti 74 let."

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012




VABLJENJE NEODZIVNIH PACIENTK

Člen 1.2.4.: Preventivne aktivnosti za varovanje reproduktivnega zdravja v patronažni dejavnosti (preventivni obiski pri nosečnici, otročnici in novorojenčku ter ženskah, ki še niso opredelile ginekologa)

Zadnji odstavek: "Pri ženskah, ki se po treh letih ne odzovejo na vabilo na pregled za preprečevanje raka materničnega vratu, **patronažna služba opravi svetovalni patronažni obisk**. Podatke ji posreduje regijski odgovorni ginekolog. O obiskih pri ženskah, ki se ne odzivajo na vabila za aktivno presejanje na raka materničnega vratu, patronažna služba poroča enkrat letno (do marca v tekočem letu za minulo koledarsko leto) vodji državnega programa ZORA. O svojem delu patronažna služba poroča enkrat letno območnemu koordinatorju za preventivno reproduktivno zdravstveno varstvo."

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012



NEODZIVNE ŽENSKES

Nedorečeno:

- Nadaljni postopek vabljenja, če se ženska ne odzove na prvo vabilo osebnega ginekologa? Kdaj je potrebno poslati ponovno vabilo?
- Ali vključiti patronažno službo?

Predlog navodil za vabljenje neodzivnic:

- Prvo vabilo, nato drugo vabilo najkasneje 6 mesecev po prvem
- Vsaka ženska ima pravico zavrniti sodelovanje v programu ZORA, zato ne vključujemo patronažne službe pri zdravih ženskah

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012

Zora
Oblastno združenje občin
občin občinskih
medobčinskih

VSTOPNICE V PROGRAM ZORA

Nedorečeno:

- Ali je ženska vstopnica v program **samo ob prvem odvzemu BMV-C** ali tudi po vrnitvi v presejanje po predhodnem patološkem brisu ali neneoplastičnih spremembah v brisu?
- Ali žensko **vabiti s pisnim vabilom tudi po enem letu**, potem ko je opravila prvi preventivni pregled z odvzedom BMV-C ali zadošča ustna informacija, da je naslednji bris potreben po enem letu?
- Kakšni naj bodo intervali med BMV-C, če se ženska ne drži navodil, oz. ne opravi dveh pregledov s preventivnim odvzedom BMV-C v razmiku enega leta (± 3 mes.)?
- Kakšni so intervali pri ženski, ki nima odvzetega BMV-C npr. 6 let: ali zadošča en odvzem BMV-C ali dva v razmiku 12 (± 3 mes.)?

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012

Zora
Oblastno združenje občin
občin občinskih
medobčinskih

VSTOPNICE V PROGRAM ZORA

Predlog navodil:

- Vstopnice → še nikoli opravljen BMV-C
- Ponovne vstopnice → **zadnji BMV-C pred več kot 5 leti**
- Dopoljenih 20 let starosti → prvo pisno vabilo ginekološkega tima opredeljeni pacientki
- Po opravljenem prvem odvzemu BMV-C → vstopnice in ponovne vstopnice → **pisno vabilo za ponovni pregled po 12 mes. (± 3 mes.)**

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012

Zora
Oblastno združenje občin
občin občinskih
medobčinskih

Če se pacientka na odzove na vabilo na ponovni bris po 12 mesecih, ampak pride na pregled kasneje, vendar prej kot v petih letih	Vabila oz. pregledi na 3 leta (± 3 mes.)
Po vrnitvi v presejanje (po neuporabnem, reaktivnem ali patološkem BMV-C ali po zdravljenju predrakavih sprememb)	Vabila oz. pregledi na 3 leta (± 3 mes.)
Ženske, ki javijo, da še niso spolno aktivne	Vabilo čez 3 leta (± 3 mes.)

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012

Zora
Oblastno združenje občin
občin občinskih
medobčinskih

OBVEŠČANJE PACIENTK O NORMALNEM IZVIDU BMV-C

Nejasno:

Ali je dolžan ginekolog obveščati pacientke o izvidu presejalnega testa, če je ta ocenjen kot normalen?

Predlog navodil:

- Izvide pregledov ženski sporoča njen izbrani ginekolog ali ginekolog, h kateremu je bila napotena na nadaljnjo obravnavo
- Če je izvid presejalnega pregleda **normalen**, za enkrat ženske **ni potrebno obveščati pisno**, lahko pa se žensko povabi, da sama povpraša za izvid
- Varovanje podatkov: kako je s telefonskim, elektronskim sporočanjem podatkov?

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012

Zora
Oblastno združenje občin
občin občinskih
medobčinskih

OBVEŠČANJE PACIENTK O NEUPORABNEM, REAKTIVNEM ALI PATOLOŠKEM IZVIDU BMV-C

Nejasno:

Kako in kdaj obveščati pacientke?

Predlog navodil:

- Pismo z enotnim obrazcem (ki stopi v veljavo dne 1.10.2012?), v katerem jo tudi že povabi na kontrolni pregled v skladu s smernicami
- Isti obrazec za prvi in nadaljne preglede
- Enotnemu vabilu na kontrolni pregled je **vedno priložena knjižica ZORA**
- Neodzivne ženske z neuporabnim, reaktivnim ali patološkim BMV-C
 - Čim prej drugo vabilo na kontrolni pregled (izbrani ginekolog)
 - Če se ne odzove
 - ✓ Jo pokliče po telefonu
 - ✓ Morda vključi izbranega osebnega zdravnika ženske
 - ✓ Morda vključi patronažno službo

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012

Zora
Oblastno združenje občin
občin občinskih
medobčinskih

Glavni DP-Zora

VABILO NA KONTROLNI PREGLED

Sprejemna grupa _____

doc. _____ ste bili v naši ambulanti na ginekološkem pregledu.

Z naslednjimi izvidi se nevarno zamešajo različni bolezenski spremembi na materničnem vratu, zato vas vabilo na kontrolni pregled v našo ambulanto, in sicer:

Ime _____
ob _____ uri

Na kontrolnem pregledu vam bomo predstaviteli izvid brisa materničnega vratu in/ali drugih preiskav, ki ste jih opravili na predhodnem pregledu, in vam odgovorili na vsa morebitna vprašanja. Dodatne informacije o kontrolnih pregledih boste našli tudi v priloženi knjižici ter na spletni strani Društva programa ZORA (<http://zora.orsovo.si/>).

Vabilo na ponovni pregled ne pomeni, da ste hudo bolni. V večini primerov gre za manjvane spremembe s hitro materničnega vratu, izidele nastanejo bolj ali manj spontane obično materničnega vratu, ki pogosto izvirajo same, brez zdravljenja. Le redko so prisotne hujše posledice, saj se obično materničnega vratu, ki jih bomo lahko odklopili. Da jih bomo lahko odklopili vas prosimo, da se pregleda zamešljivo udeležite.

Datum kontrolnega pregleda je vključen s pripovedno, strokovnih strokovnih glavnih na vaše določene izvide. Če vam datum in urni kontrolnega pregleda ne ustrezata, se lahko prenehanje po telefonu iz.

Lepo pozdravljeni,

Ginekološka ambulanta:
Medicinska sestra:
Zdravnik:
Kraj in datum: _____

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012

Zora
Odborniški svet za ginekologijo
in porodništvo
slovenskega zdravstva

SEZNAMI ZA VABLJENJE

Osnova za kreiranje seznamov za vabljenje → povezanost in izmenjava informacij med ginekologi, registrom ZORA, citologi, histopatologi, centralnim registrom prebivalstva

Težave zaradi:

- Različnih računalniških sistemov in nepovezanosti
- Dodatnega administrativnega dela
 - Vnašanje rezultatov BMV-C v računalnik
 - Prepisovanje rezultatov BMV-C v zdravstvene kartone
 - Vodenje knjige BMV-C
 - ✓ Zaradi lažje dostopne informacije o rezultatu
 - ✓ Kontrola zaporedne številke brisa in datuma

Cilji: elektronska oblika vseh seznamov

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012

Zora
Odborniški svet za ginekologijo
in porodništvo
slovenskega zdravstva

KAKO PACIENTKE RAZPOREDITI V PREGLEDOVALNO SHEMO

Ali vabiti z datumom in uro za odvzem BMV-C?

- Prednosti:
 - Je po smernicah
 - Vabljenje poteka v enem koraku
 - Z določenim datumom jim zagotovimo pregled
- Slabosti:
 - Najboljše popoldanske termine namenimo vabljenim pacientkam
 - Zaradi različne odzivnosti manj predvidljiv potek dela (bodisi gneča ali izpad)
 - Bistveno večji delež žensk ne pride na pregled
 - Ne katerim ženskam ne ustreza datum ali ura (vedno možnost prenaročitve po tel)

Dilema: ali naročiti en dan v tednu ali med kurativnimi pregledi

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012

Zora
Odborniški svet za ginekologijo
in porodništvo
slovenskega zdravstva

KAKO PACIENTKE RAZPOREDITI V PREGLEDOVALNO SHEMO

Ali vabiti brez datuma za odvzem BMV-C, le s tel. št. ginekološke ambulante?

- Prednosti:
 - Ženska dobi zelen datum in uro
 - Ambulantno delo je bolj tekoče, ker ženske, ki se same naročijo, tudi pridejo na pregled
- Slabosti:
 - Ni po smernicah
 - Potrebno voditi evidenco žensk, ki se same ne naročijo
 - Ponovno vabljenje z datumom in uro

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012

Zora
Odborniški svet za ginekologijo
in porodništvo
slovenskega zdravstva

ADMINISTRATIVNO DELO POVEZANO S SLEDENJEM BMV-C

Ugotovitve opravljenih kontrol, dvojni nadzor

- Vodenje knjige BMV-C
- Vodenje knjige brisov na HPV
- Vodenje knjige histoloških izvidov
- Vnos rezultatov v računalnik

Dve možnosti vabljenja z datumom in uro

- Vabilo pošljemo takoj, ko dobimo izvid BMV-C, HPV
- Vabilo pošljemo v mesecu, ko je potrebna kontrola BMV-C, HPV

Zahteva zakona o pacientovih pravicah

- Da pacientko, ki je naročena več kot 30 dni, pisno obvestimo 7 dni pred datumom pregleda
- Računalniški program tega ne omogoča avtomatsko, sicer ogromno dodatnega administrativnega dela

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012

Zora
Odborniški svet za ginekologijo
in porodništvo
slovenskega zdravstva

ZA KONEC

Aktivno presejanje za ginekološke time primarnega nivoja niti pred leti ob zagonu pred leti niti sedaj organizacijsko ni enostavno.

Kaj si želimo?

- Uspešen in učinkovit računalniški program
- Ženskam prijazen način vabljenja in dela
- Izvajalcem prijazen način dela, s čim boljše izmenjavo podatkov in brez nepotrebnega dela

3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012

Zora
Odborniški svet za ginekologijo
in porodništvo
slovenskega zdravstva

HVALA ZA VAŠO POZORNOST



3. izobraževalni dan programa ZORA
Brdo pri Kranju, 20. april 2012